

معاونت پژوهشی و فناوری

عنوان سند: شیوه‌نامه اجرایی جذب و بکارگیری محققان پسادکتری
شماره سند: ۵۷۹۳۹۱ اتوماسیون اداری
تاریخ ابلاغ: ۱۴۰۳-۰۳-۰۷

تاریخ	حوزه اقدام کننده	اقدامات
۱۴۰۲/۱۰/۱۷	سی امین جلسه هیات رئیسه	تصویب نهایی
۱۴۰۲/۰۷/۲۹	شورای پژوهشی شماره ۳۷۸ دانشگاه	تایید و تصویب اولیه
-	مدیریت امور فناوری و ارتباط با صنعت	تهیه کننده

شیوه‌نامه اجرایی جذب و به کارگیری محققان پسادکتری در دانشگاه صنعتی شاهرود

مقدمه

این شیوه‌نامه پیرو ابلاغ آیین‌نامه جذب و به کارگیری محققان پسادکتری (مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۳/۱۲/۰۱۱۵۴۳ مورخ ۱۴۰۱/۱۲/۱۰) تدوین شده است. این شیوه‌نامه با هدف توسعه پژوهش‌های کیفی و کاربردی و بهره‌گیری بیشتر از توانمندی علمی و تخصصی دانش‌آموختگان دکترا در طرح‌های پژوهشی و فناورانه ماموریت‌گرا و کاربردی، ایجاد فرصت مناسب برای کسب تجربه پژوهشی برای دانش‌آموختگان برتر دکترا و ایجاد انگیزه و کمک به توان اجرایی اعضای هیات علمی دانشگاه در ارتقای کیفیت فعالیت‌های پژوهشی و فناوری تهیه شده است.

ماده ۱: تعاریف

- ۱-۱. وزارتین: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۱-۲. دانشگاه: دانشگاه صنعتی شاهرود
- ۳-۱. دبیرخانه: دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری
- ۴-۱. دستگاه اجرایی: کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب مجلس شورای اسلامی مورخ ۱۳۸۶/۰۷/۰۸
- ۵-۱. مرکز فناوری: پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری و شرکت‌های دانش‌بنیان دارای مجوز از مراجع ذیصلاح
- ۶-۱. واحد صنعتی: شرکت‌های دولتی و غیردولتی دارای مجوز واحد تحقیق و توسعه از مراجع ذیصلاح
- ۷-۱. دوره پسادکتری (postdoc): دوره‌ای موقت با زمان معین برای دانش‌آموختگان دکتری است که به منظور انجام پروژه‌های تحقیقاتی / فناوری صنعتی کاربردی و ارتقای مهارت‌های تخصصی بدون صدور مدرک تحصیلی اجرا می‌شود. مدت دوره پسادکتری یکسال است که با تأیید کارگروه تا سه سال قابل تمدید می‌باشد.
- ۸-۱. کمیته پسادکتری دانشگاه: گروهی که وظیفه برنامه‌ریزی موثر در راستای ایفای تعهدات، انجام وظایف و نظارت بر حسن اجرای دوره پسادکتری در دانشگاه را به عهده دارد و به اختصار کمیته خوانده می‌شود.
- ۹-۱. محقق پسادکتری: فردی است با مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) از دانشگاه‌های معتبر مورد تأیید وزارتین که به صورت تمام وقت در قالب ضوابط این شیوه‌نامه زیر نظر استاد میزبان فعالیت می‌کند. در این دوره محقق پسادکتری حق اشتغال همزمان را ندارد.
- ۱۰-۱. کارگروه: گروهی که وظیفه سیاست‌گذاری برنامه ریزی، نظارت کلان بر اجرای دوره پسادکتری و تشکیل و نظارت بر کارگزار پسادکتری را بر عهده دارد و در ذیل دبیرخانه تشکیل می‌شود.
- ۱۱-۱. کارگزار: نهاد یا سازمان حقوقی است که توسط کارگروه تعیین می‌شود.
- ۱۲-۱. استاد میزبان در دانشگاه: عضو هیات علمی رسمی و یا پیمانی (دائم) دانشگاه با مرتبه استادی یا دانشیاری
- ۱۳-۱. صندوق عتف: صندوق شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱-۱۴. **سامانه ساتع:** سامانه ملی تقاضا و عرضه پژوهش و فناوری که یکی از سامانه‌های مرتبط با پنجره واحد نظام ایده‌ها و نیازها (نان) است.
- ۱-۱۵. **منابع مالی خارج از دانشگاه:** منابع مالی و گرنت‌های پژوهشی و فناوری جذب شده از مجموعه‌های خارج از دانشگاه می باشد.
- ۱-۱۶. **گرنت داخلی:** عبارت است از اعتبار پژوهانه (گرنت) عضو هیات علمی که هر ساله مطابق با آیین‌نامه پژوهانه دانشگاه توسط مدیریت امور پژوهشی دانشگاه محاسبه و اعلام می شود.

ماده ۲: اهداف

۱. استفاده بهینه از ظرفیت دانش آموختگان دوره دکتری در حوزه های پژوهشی، فناوری و صنعتی
۲. کمک به جذب و نگهداشت نخبگان
۳. ایجاد بستر مناسب برای توانمندسازی دانش آموختگان دوره دکتری
۴. کمک به گسترش مرزهای دانش و حل مشکلات کشور
۵. توسعه ارتباط مابین مراکز علمی، صنعت و جامعه
۶. فراهم سازی زمینه برای اشتغال دانش آموختگان توانمند
۷. ارتقای ارتباطات علمی بین المللی
۸. کمک به توسعه فناوری و تجاری سازی ایده ها

ماده ۳: انواع دوره پسادکتری با توجه به موضوع و دستاوردهای آن

۳-۱. تحقیقات بنیادی:

در این دوره، محقق پسادکتری به عنوان همکار طرح یا پروژه تحقیقاتی استاد میزبان در دانشگاه فعالیت می کند. طرح یا پروژه مورد نظر باید بنیادی در مرز دانش و در راستای اولویتهای ابلاغی شورای عالی عتف و مورد تأیید دانشگاه باشد. دستاوردها اساساً باید شامل انتشار مقاله در نشریات معتبر، تألیف کتاب، ثبت اختراع تأیید شده، ارائه نظریه در کرسی های نظریه پردازی و نقد و مناظره (ویژه علوم انسانی و هنر) یا اثر بدیع و ارزنده هنری و حائز دریافت امتیاز در شیوه نامه داخلی هیات ممیزه دانشگاه جهت اجرای آیین نامه ارتقاء اعضاء هیات علمی باشد.

۳-۲. تحقیقات کاربردی:

در این دوره محقق پسادکتری در یک طرح کاربردی فناورانه، نوآورانه و کارآفرینانه که دارای قرارداد بین دانشگاه با صنعت و جامعه است، فعالیت می کند. این دوره زیر نظر استاد میزبان در دانشگاه برگزار می شود. دستاوردها اساساً شامل محصول مشخص، حل مشکل با رفع نیاز صنعت و جامعه، ثبت اختراع داخلی و خارجی، ایجاد شرکت زایشی، کمک به نوآوری و توسعه دانایی محور در کشور است.

ماده ۴- کمیته پسادکتری دانشگاه:

- ۱- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (رئیس کمیته)
- ۲- مدیر ارتباط با صنعت دانشگاه (دبیر کمیته).
- ۳- مدیر امور پژوهشی دانشگاه (عضو کمیته)
- ۴- رئیس دانشکده مربوطه (عضو کمیته).
- ۵- یک نفر با سابقه عضویت در هیأت ممیزه و یا کمیسیونهای تخصصی با تخصص مرتبط با پرونده مورد بررسی که با پیشنهاد مدیر ارتباط با صنعت دانشگاه و تأیید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه انتخاب می‌شود (عضو کمیته).

ماده ۵. حقوق و مزایای محقق پسادکتری

- ۵-۱. حقوق و مزایای ماهانه محقق پسادکتری معادل ۸۰ درصد حقوق و مزایای ماهانه استادیار پایه یک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
- ۵-۲. حداکثر سهم صندوق عتف برای انواع دوره پسادکتری بر اساس جدول زیر توسط کارگروه تعیین می‌شود. بدیهی است مابه‌التفاوت مبلغ حقوق و مزایای ماهانه تا سقف مقرر را باید دانشگاه (به شرط تامین اعتبار) در ابتدای هر سه ماه پرداخت کند.

ردیف	انواع پسادکتری	حوزه موضوعی	سقف حمایت پرداخت از سوی صندوق عتف (درصد)
۱	تحقیقات بنیادی	علوم پایه، علوم انسانی و هنر	۹۰
		سایر حوزه‌های علمی	۸۰
۲	تحقیقات کاربردی	همه حوزه‌ها	۵۰

- ۵-۳. اعتبارات لازم برای پرداخت حق الزحمه محقق پسادکتری مندرج در بند ۱ جدول فوق (تحقیقات بنیادی) می‌تواند از محل گرنت داخلی استاد میزبان و یا به صورت مشترک با یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه (مشروط به داشتن گرنت لازم و تأیید معاون پژوهشی و فناوری) باشد.

تبصره ۱: استاد میزبان حداکثر ۶۰ درصد از گرنت داخلی خود را می‌تواند به محقق پسادکتری بابت حق الزحمه، بیمه و سایر هزینه‌های مربوطه اختصاص دهد. لازم است استاد میزبان پس از لحاظ نمودن هزینه‌های ضروری برای انجام سایر فعالیت‌های پژوهشی به ویژه هزینه‌های مرتبط با پایان نامه‌ها و رساله‌های دانشجویان تحت هدایت خود، مبلغ مورد نیاز را در گرنت خود داشته باشد.

۴-۵. مدت دوره پسادکتری یک سال است و پس از اتمام دوره یک ساله و در صورت درخواست استاد میزبان و تأیید شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده و معاون پژوهشی دانشگاه با تأمین اعتبار مالی و تأیید کارگروه، این دوره برای یک سال دیگر و حداکثر تا سه سال قابل تمدید است.

۵-۵. دوره‌ی پسادکتری، تمام‌وقت است و ضوابط تفصیلی نحوه حضور و مرخصی در قالب ضوابط دانشگاه می باشد.

۵-۶. امکانات رفاهی نظیر محل استقرار محقق پسادکتری، سلف سرویس، آدرس ایمیل، دسترسی به منابع کتابخانه و آزمایشگاه‌ها با توجه به امکانات و در چارچوب قوانین دانشگاه در اختیار محقق پسادکتری قرار داده می‌شود.

۵-۷. پس از اتمام دوره با تأیید استاد میزبان، شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده، دفتر ارتباط با صنعت و معاون پژوهشی و فناوری، گواهی پایان دوره توسط رئیس دانشگاه برای محقق پسادکتری صادر می‌گردد.

ماده ۶: شرایط و ضوابط عمومی جذب و به‌کارگیری محقق پسادکتری

۶-۱. می‌بایست انطباق علمی بین رشته-گرایش محقق پسادکتری و زمینه کاری استاد میزبان وجود داشته باشد. در موارد بین رشته‌ای، شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده در زمینه انطباق علمی محقق پسادکتری و استاد میزبان تصمیم‌گیری می‌کند.

۶-۲. دانشگاه هیچ‌گونه تعهد استخدامی در قبال محقق پسادکتری ندارد.

۶-۳. استفاده از محقق پسادکتری برای پیشبرد امور اجرایی و یا تدریس دروس (اعم از نظری یا عملی) ممنوع می‌باشد.

ماده ۷: شرایط محقق پسادکتری

۱. داشتن مدرک دکتری تخصصی (Ph.D) از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و تحقیقاتی مورد تأیید وزارتین

۲. نداشتن منع قانونی در اشتغال به عنوان محقق پسادکتری (نظام وظیفه و ...)

۳. اخذ پذیرش از استاد میزبان

۴. نداشتن اشتغال به کار در سازمانهای دولتی و غیر دولتی

۵. رعایت حداکثر فاصله زمانی ۴ سال بین فارغ التحصیلی دوره دکتری و شروع دوره پسادکتری

۶. انطباق داشتن تخصص با سوابق تحقیقاتی متقاضی با موضوع مورد تقاضا در دوره پسادکتری

۷. برای دوره پسادکتری از نوع تحقیقات بنیادی داشتن حداقل ۳ مقاله علمی-پژوهشی نمایه شده در ISC یا حداقل ۲ مقاله علمی-پژوهشی نمایه شده در Scopus یا Web of Science یا مجموعاً ۳ مقاله از ترکیب دو نوع الزامی است.

۸. جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری غیر ایرانی در صورت نداشتن منع قانونی بلامانع است.

ماده ۸: تعهدات و وظایف

الف. تعهدات دانشگاه

۱. برنامه ریزی در خصوص راه اندازی و اجرای موثر دوره پسادکتری

۲. بررسی صلاحیتهای تخصصی محقق پسادکتری
۳. فراهم نمودن منابع و امکانات مورد نیاز برای اجرای دوره پسادکتری
۴. بررسی اولیه پروژه محقق پسادکتری
۵. تأیید استاد میزبان و نظارت بر اجرای صحیح دوره و عملکرد استاد میزبان و محقق پسادکتری
۶. پرداخت سهم مربوطه از حقوق و مزایای محقق پسادکتری مطابق ضوابط این شیوه نامه
۷. پرداخت حق بیمه محقق پسادکتری در تحقیقات بنیادی از گزینش استاد میزبان، در تحقیقات کاربردی با توجه به قرارداد موسسه با صنعت و جامعه و در تحقیقات فناوری و صنعتی با شرکت دانش بنیان و واحد صنعتی در قالب مقررات سازمان تأمین اجتماعی و ارسال فهرست بیمه شدگان به سازمان مذکور
۸. نظارت بر حضور و عملکرد محقق پسادکتری توسط دانشکده
۹. تنظیم و انعقاد قرارداد با محقق پسادکتری برای انجام پروژه با رعایت این شیوه نامه و الزامات حقوقی و قانونی دانشگاه
۱۰. صدور گواهی پایان دوره برای محقق پسادکتری
۱۱. نظارت بر حسن اجرای آیین نامه جذب و به کارگیری محققان پسادکتری و انجام تکالیف مندرج در چارچوب این شیوه‌نامه از طریق حوزه معاونت پژوهشی دانشگاه

ب. تعهدات استاد میزبان

۱. بررسی و ارسال گزارشهای ماهانه محقق پسادکتری به دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۲. نظارت علمی بر پروژه پسادکتری
۳. نظارت بر حضور و عملکرد محقق پسادکتری
۴. رعایت حقوق علمی و مالکیت معنوی محقق پسادکتری / دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۵. رعایت ضوابط و مقررات دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۶. حضور تمام وقت در دانشگاه در طول دوره پسادکتری

تبصره ۲: در مواردی که از مزایای وزارت عتف استفاده می شود، ارسال گزارشات مطابق با آیین نامه صندوق عتف جهت واریزی حقوق فرد متقاضی الزامی است.

ج. تعهدات محقق پسادکتری

۱. رعایت ضوابط و مقررات دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۲. رعایت مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی استاد میزبان / دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۳. حضور تمام وقت در دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی
۴. ارائه گزارشهای سه ماهه به استاد میزبان
۵. ارائه دستاوردهای حاصل از پژوهش در قالب ضوابط و مقررات دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی

ماده ۹: بروندهای پژوهشی مورد انتظار از دوره پسادکتری

۹-۱. در مواردی که کل اعتبارات مالی دوره پسادکتری از محل طرح پژوهشی برون دانشگاهی استاد میزبان و یا سایر منابع مالی خارج دانشگاه تأمین می‌شود، اختتام طرح پژوهشی برون دانشگاهی و یا اختتام برنامه یکساله دوره پسادکتری با تأیید شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده به عنوان برونده پژوهشی دوره پسادکتری تلقی می‌شود.

۹-۲. در صورتی که مدت زمان انجام طرح پژوهشی برون دانشگاهی استاد میزبان بیش از مدت دوره پسادکتری باشد، تأیید انجام کامل وظایف محوله و ایفای تعهدات توسط محقق پسادکتری که از سوی استاد میزبان به تصویب شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده رسیده است، ملاک عمل خواهد بود.

۹-۳. در مواردی که از گرنت داخلی در تأمین بخشی از اعتبارات مالی دوره پسادکتری استفاده می‌شود، برونده پژوهشی مورد انتظار در دوره پسادکتری، کسب حداقل ۷ امتیاز وتویی صرف نظر از سهم همکاران، به تأیید کمیته منتخب دانشکده می‌باشد. مهلت زمانی کسب امتیاز مذکور حداکثر تا ۱۲ ماه پس از اتمام دوره پسادکتری است.

ماده ۱۰: فرآیند جذب، ارزیابی و اتمام دوره محقق پسادکتری

۱- فرآیند جذب و به‌کارگیری محقق پسادکتری به شرح زیر می‌باشد:

- الف) ارسال درخواست، طرح پیشنهادی، برنامه یکساله دوره و اطلاعات محقق پسادکتری، در صورت مشخص بودن، توسط استاد میزبان به شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده
- ب) بررسی مدارک و اعلام موافقت شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده به مدیریت امور فناوری و ارتباط با صنعت دانشگاه
- ج) بررسی و تأیید تأمین اعتبارات مالی مورد نیاز توسط مدیریت امور فناوری و ارتباط با صنعت و مدیریت پژوهشی دانشگاه
- د) در صورت نیاز، اعلام فراخوان جذب محقق پسادکتری توسط استاد میزبان با هماهنگی روابط عمومی دانشگاه
- ه) دریافت درخواست ها توسط استاد میزبان و انتخاب محقق پسادکتری مورد نظر حداکثر یک ماه پس از اعلام فراخوان
- و) ارسال مدارک محقق پسادکتری منتخب توسط استاد میزبان به شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده
- ز) بررسی مدارک و تأیید توسط شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده
- ح) اخذ تعهدنامه حسن اجرای آیین نامه جذب و به‌کارگیری محققان پسادکتری و انجام تکالیف مندرج در چارچوب این شیوه نامه از محقق پسادکتری و انعقاد قرارداد با وی توسط مدیر ارتباط با صنعت و تأیید معاون پژوهش و فناوری دانشگاه

- تبصره ۳:** به منظور تأمین بخشی از منبع مالی توسط اعتبارات صندوق عتف، اقدامات زیر نیز لازم است انجام گیرد:
- متقاضیان دوره پسادکتری که درخواست بهره‌مندی از مزایای اعتبار صندوق عتف را دارند لازم است در سامانه سابع ثبت نام و مستندات لازم را بارگذاری و ارسال کنند تا در صورت تأیید دبیر کارگروه یا کارگزار، مشخصات آنها اطلاع‌رسانی شود.
 - دانشگاه در صورتی که تقاضای بهره‌مندی از مزایای اعتبار صندوق عتف را دارد می‌بایست با رعایت مفاد این صندوق، درخواست بکارگیری محقق پسادکتری مورد نیاز و طول دوره هر یک را به همراه مستندات لازم از طریق سامانه سابع ثبت نماید.
 - درخواست‌ها و مستندات ارسالی دانشگاه متقاضی توسط کارگروه یا کارگزار در زمانهای تعیین شده مورد بررسی و تأیید قرار می‌گیرد.
 - پس از تأیید درخواست و تعیین سهم صندوق عتف توسط کارگروه یا کارگزار صندوق عتف، سهم سه ماه اول دوره از طریق کارگزار به محقق پسادکتری پرداخت می‌شود. باقیمانده سهم صندوق عتف طبق برنامه مورد تأیید کارگروه و در صورت ارسال و تأیید پیشرفت کار از طریق کارگزار در ابتدای هر سه ماه به محقق پسادکتری پرداخت می‌شود.
 - سهم دانشگاه (به شرط تأمین اعتبار) همزمان با پرداختی‌های وزارت عتف به محقق پسادکتری پرداخت می‌گردد.

۲- فرآیند تمدید قرارداد محقق پسادکتری به شرح زیر است:

- الف) ارسال گزارش به همراه فرم تمدید دوره توسط استاد میزبان به شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده
- ب) بررسی مدارک و اعلام موافقت توسط شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده به مدیریت امور فناوری و ارتباط با صنعت دانشگاه
- ج) بررسی و تأیید تأمین اعتبارات مالی مورد نیاز توسط مدیریت امور فناوری و ارتباط با صنعت و مدیریت امور پژوهشی دانشگاه
- د) تمدید سنوات دوره پس از تأیید کارگروه مربوطه.

۳- فرآیند اتمام دوره محقق پسادکتری به شرح زیر می‌باشد:

- الف) ارسال گزارش به همراه فرم اتمام دوره و تأیید آن در پایان دوره توسط استاد میزبان به شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده
- ب) بررسی گزارش دوره و تأیید توسط شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده مربوط
- ج) تصویب گزارش پایان دوره توسط کمیته و تنظیم گواهی دوره پسادکتری توسط مدیر ارتباط با صنعت و تأیید معاون پژوهش و فناوری
- د) صدور گواهی پایان دوره توسط رئیس دانشگاه برای محقق پسادکتری

ماده ۱۱: ضمانت دوره پسادکتری و اقدامات دانشگاه در صورت عدم انجام تعهدات

- ۱- محقق پسادکتری موظف به امضا فرم تعهد نامه جهت انجام درست و به موقع وظایف محوله زیر نظر استاد میزبان می باشد.
- ۲- در صورت اعلام عدم رضایت استاد میزبان از کارکرد ماهانه محقق برای سه ماه متوالی، قرارداد با محقق فسخ و مطابق نظر کمیته نسبت به جبران زیان وارد بر دانشگاه اقدام می شود.
- تبصره ۴:** در صورت بروز اختلاف بین محقق پسادکتری و استاد میزبان مرجع تصمیم گیری کمیته پسادکتری دانشگاه است.
- تبصره ۵:** در خصوص کلیه مسائل جدید که در این شیوه‌نامه پیش بینی نشده است مرجع تصمیم گیری نهایی کمیته پسادکتری دانشگاه است.

ماده ۱۲: مالکیت فکری

۱. تکلیف مالکیت فکری و حقوق مادی و معنوی فعالیت‌های انجام شده توسط محقق پسادکتری اعم از ثبت اختراع و توسعه دانش فنی در قالب قرارداد / توافق نامه بین محقق پسادکتری و استاد میزبان / دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی تعیین می‌شود.
۲. در انتشارات و مستندات علمی حاصل از پروژه پسادکتری باید نام و آدرس ذی نفعان از جمله دانشگاه / مرکز فناوری / واحد صنعتی مطابق توافق طرفین در قرارداد / تفاهم نامه آورده شود.

این شیوه‌نامه در ۱۲ ماده و ۵ تبصره تنظیم و پس از تأیید در شورای پژوهشی دانشگاه در جلسه سی ام هیات رئیسه دانشگاه مورخ ۱۷ / ۱۰ / ۱۴۰۲ به تصویب رسید و از تاریخ تصویب به مدت دو سال اعتبار خواهد داشت.